

ВЕРИФІКАЦІЯ МОДЕЛЕЙ ХОДУ РОСТУ ДЕРЕВОСТАНІВ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Пастернак В.П., д. с.-г. наук, проф.
Букша І.Ф., Пивовар Т.С., канд. с.-г. наук, с.н.с.
Український науково-дослідний інститут лісового господарства
та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького

В умовах змін клімату та посилення антропогенного впливу важливо періодично уточнювати моделі росту модальних деревостанів. Такі моделі повинні враховувати регіональні особливості росту і розвитку деревостанів і розроблятися за найбільш розповсюдженими типами лісу. Найбільш доцільним, на нашу думку, є побудова динамічної бонітетної шкали за типами лісу з прив'язкою до бонітетів за висотою у базовому віці. Найточнішим є метод повторних вимірювань на постійних пробних площах.

Моделі ходу росту використовуються для оцінювання найбільш представлених деревостанів, прогнозування їхньої динаміки, а також розрахунків поглинання вуглекислого газу.

Для Лівобережного Лісостепу за останнє десятиліття розроблено моделі та таблиці ходу росту деревостанів основних лісоутворювальних порід: сосни штучного походження, дуба та вільхи вегетативного походження, (Назаренко, Пастернак, 2016; Хань, 2020; Бугайов, Пастернак, 2020), доповнені для соснових деревостанів показниками біопродуктивності (Пастернак та ін. 2014).

Для верифікації моделей нами використано дані обліків на постійних пробних площах (ДП «Скрипаївське НДЛГ», сосна 2006-2018 рр., вільха 2005-2020 рр.), дані спостережень на ділянках інтенсивного моніторингу лісів (2004-2021 рр.). На ділянках з фіксованою площею проводили картування та вимірювання дерев з діаметром більше 7 см. Також вимірювали висоти модельних дерев (5-7 для основного елемента лісу, 1-3 для супутніх).

Спостереження охоплюють деревостани дуба вегетативного походження від 65 до 136 років, сосни від 40 до 101 року, вільхи від 35 до 60 років. Рівень повнот на ділянках становив: сосна від 0,63 до 0,94, дуб – 0,55-0,96, вільха – 0,70-0,79. Динаміку висот, діаметрів і запасів порівнювали з моделями. Результати вказують на уповільнення росту деревостанів за висотою у середньому на 1-2%, зменшення запасу на 2-3%. Слід однак зазначити, що зміна таксаційних показників визначається також характером відпаду дерев.